

M.

RIS LAP

A MI RISKÁNK. (Lásd a 270. lapon.)

17. szám. — 1876. Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.

XI. kötet.

ület.

A BORZAS CSAACSI.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

Z APA azután beszélt érdekes dolgokat a számárról, elmondta hogy rokonai a ló, a zebra, melyek igen szép és gyors állatok; déli vidékeken vannak vad szamarak is, és ezek sokkal nagyobbak, fürgébbek is a mi szelidített csacsinknál, kisebb-nagyobb csapatokban élnek együtt és oly sebessen tudnak szaladni, hogy jó paripán is alig lehet őket utólni.

Egy hétig tartottak e kellemes kirándulások s Elek és Andorka egészen boldogok voltak. Egy napon azonban, midőn hazaértek, a mama oly hírrel fogadta őket, hogy hamarjában nem tudták, örüljenek-e vagy busuljanak. Zsuzsa asszony ugyanis már egészen meggyógyult, újból megkezdli vándorlásait a városba, tehát szüksége van a csacsira; el is fog érte jönni még ma este.

Eleinte sehogysen akart a két fiu belenyugodni, hogy a csacsitól és a kellemes kirándulásoktól megváljanak; de lassacskán mégis belátták, hogy a csacsit vissza kell adni Zsuzsa asszonynak, mert míg nekik kettejüknek csak mulatságul szolgál, a szegény öreg asszony a jámbor állat segélyével keresi kenyerét, ez hordozza a nehéz kosarakat a városba. Azután meg — végre is övé a csacsi, tehát nincs más hátra, mint visszaadni.

Este csakugyan eljött Zsuzsa asszony, megköszönte a tapasztalt jóságot s nagyon örült, mikor látta, hogy a hű öreg csacsit a gyermekek annyira megszerették. Elek

és Andorka aztán dicsérték, milyen derék, jó állat.

— Bizony meg is érdemli, hogy dicsérjék, szólt Zsuzsa asszony. Szegény vagyok, de meg nem válnék tőle, ha akár milyen kincsset ígérnének; neki köszönhetem, hogy életemben egyszer jót is eslekedhettem, amiből most örömem van öreg napjaimra.

— Mi volt az? Beszélje el! sürgeték a fiuk.

— Szívesen elmondom, ha a kedves mama megengedi.

A mama nyájasan intett, hogy beszélje el és Zsuzsa asszony így folytatá:

— Tíz esztendővel ezelőt történt. — akkor meg fiatalabbak voltunk, én is meg szamaram is. Persze, én azért öreg voltam már akkor is, de a csacsi alig három éves, virgonez állat volt, gyors léptekkel haladt, jókedvű volt és ficzkándeozott, mint az afféle fiatalok. De a mellett jó és szelid is volt; én magam neveltem, soha sem vertem, nem kinoztam s épen ezért engedelmes volt, türelmesen hordozta a legnagyobb terheket s elég volt mindig egy-egy szót szólanom, hogy megálljon vagy sebesebben menjen. Az igaz, hogy jól is tartottam s gyakran inkább magam nem ettem, csak hogy neki adhassak egy darabka kenyeret; mert a kenyeret nagyon szereti.

Egy napon tehát, vagyis inkább egy este igen elkéstünk a városban és sötét lett, mire hazafelé indultunk. Ugyan csak siettünk, mert bizony éhesek voltunk mindaketten s a csacsi tudta, hogy a napi munka után jó eledel vár reá az istállóban; oly gyors léptekkel ment, hogy alig

birtam követni, főleg mert nagyon sötét is volt. Egyszerre azonban a csacsi megállapodott és hiába ösztökéltem, nem akart tovább menni. Szólítottam, biztatgattam, de a máskor oly engedelmes állat nem mozdult.

Meg nem foghattam, mi baja történt. Valami van az utban, gondolám. Előre mentem, de hamarjában nem láttam semmit; mivel azonban a csacsi kinyújtott nyakkal szaglálózott a földön, lehajoltam és egy kis csomagot találtam az uton. Nem tudtam, mi lehet; emelgettem, forgattam — s egyszerre gyermek-sírás hallatszott a csomóból. Az bizony, egy szegény piczike kis gyermek volt kit szívtelen emberek kitétek az utra, hogy ott nyomorultan elvesszen. De a jó Isten örködött az ártatlan gyermek fölé, a csacsi észrevette a sötétben is, nem lépett reá, hanem figyelmeztetett engemet és én fölvettem és hazavittem.

— És aztán gyermekének fogadta, ugy-e? Ez tehát az a fiu, akit többször emlegetett.

— Igen is, kérem alássan. Megkereszteltettem Jancsi névre s aztán gondoskodtam fölneveléséről. Magamnál nem tarthattam, mert én egész nap távol vagyok a háztól; elvittem tehát a szomszéd városkába egy rokonomhoz, kinek megfizetem a tartást s ki a maga gyermekeivel fölnevelte. Vasárnap és ünnepnapokon kihozom mindig magamhoz s Jancsika, mondhatom, háladatos gyermek. Ugy szeret, mint édes anyját és szereti a jó csacsit is, melynek köszönheti megmentését. Most már tíz éves, derék fiu, iskolába jár és szorgalmasan tanul.

— De ez igen sokba kerülhet magának, jó Zsuzsa asszony, szólta a mama.

— Bizony kerül valamibe, de hála Istennek, a míg én és jó öreg csacsim egészségesek vagyunk, megkeresünk annyit, amennyit Jancsikáért fizetnem kell. Nemsokára elvégzi az elemi iskolákat s aztán lakatos mesterséget fog tanulni, mert erre van kedve és már találtam is egy derék mestert, aki megígérte, hogy magához fogadja. A jó Isten talán engedni fogja megérnem, hogy Jancsikát mint jóra való munkás embert is láthatom s ekkor örömben fognak telni öreg napjaim. Mert nagyon jó fiu ám és már most is mindig azon töri a fejét, miként segíhetne rajtam. Ha majd egyszer nem bírok már dolgozni, ő lesz az én támaszom. — Ebből áll az én kis történetem. Most már tudhatják, kedves ifuraim, megérdemli-e az én hű öreg csacsim, hogy annyira szeretem és gondját viselem?

Elek és Andorka meghatottan hallgatták végig Zsuzsa néni elbeszélését, aztán az istállóba szaladtak s még utoljára megsimogatták az öreg csacsit.

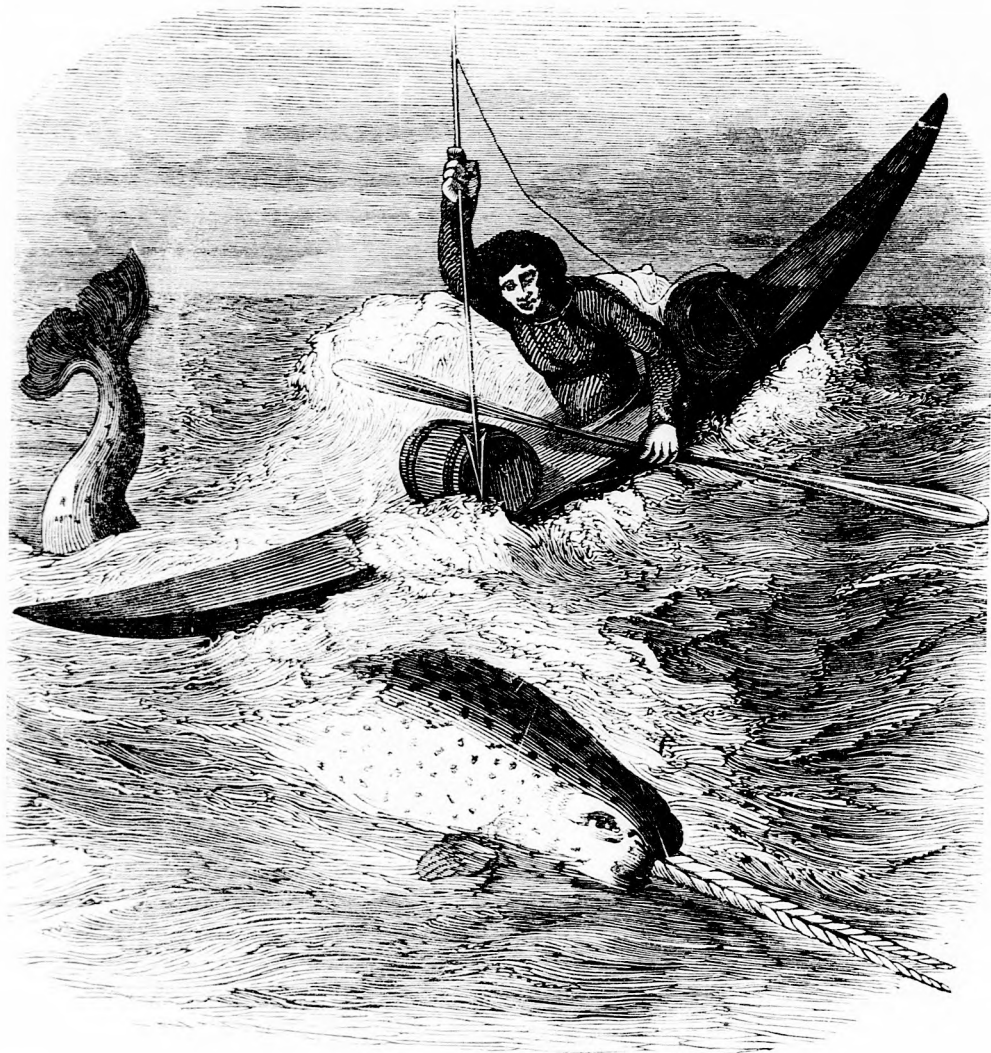
— Kedves jó csacsika! szólta Andorka. Te olyan derék állat vagy, szerted a gyermekeket, megmented őket!

Megvendégelték még egyszer mindenféle jóval s aztán bucsut vettek tőle.

De nem bucsuztak el végképen. Ezentul, ha találkoztak vele az utcán, hozzá siettek mint régi jó ismerősök s a csacsi úgy látszik, szintén megismerte őket. A következő vasárnap megismerkedtek Jancsikával is, ki otthon volt nevelő anyját meglátogatni s kit Elek és Andorka már ez előtt is sokszor láttak, anélkül, hogy

figyelték volna reá. Jancsika valóban igen derék fiu volt, a gyermekek csakhamar jó barátokká lettek és sok vidám órát töltöttek egymással. Ez idő óta Elek és Andorka óvakodtak attól, hogy valamit a

külső látszat után ítéljenek meg; sőt ha szegény öreg embert vagy akár csak valami beteg állatot is megpillantottak, igyekeztek tőlük kitelhetőleg segíteni rajta.

NARVAL-HALÁSZAT. (Lásd a 262. lapon.)

MÁTYÁS KIRÁLY KATONÁI.

(Képpel a 264—265. lapokon.)

NÉGYSZÁZ esztendővel ezelőtt híres király volt Magyarországnak, híres és hatalmas, egyuttal pedig bölcs és igazságos, úgy hogy hirneve még mai nap is él. Ez a király Mátyás volt, a hős Hunyady János fia s ő alatta Magyarország oly hatalmas lett, minő azelőtt soha sem volt.

Mátyás király alig fölserdült ifju volt, mikor az ország megválasztotta királynak; de már fiatal korában kitűnt vitézsége és tudománya által és ugyancsak szükség volt ám akkor ilyen jeles királyra, mert sokféle veszedelem fenyegette az országot. Egyik oldalról a törökök támadták meg, a másik oldalról pedig a németek; de Mátyás király nem ijedt meg, szembeszállt minden ellenséggel s keményen megverte őket.

Akkoriban még nem volt olyan betanított katonaság, mint most: hanem minden férfi fegyvert viselt s ha a király parancsolta, ment a táborba. De az ilyen

vitézek, bármennyien voltak, gyakran mégis csak bajt okoztak, mert nem akarták elviselni a háboru nagy fáradalmait: különösen a gazdag nemes lovagok inkább szerették a parádét, mint a bajokat és viszontagságokat. Mátyás király tehát elhatározta, hogy állandó serget teremt magának, vagyis

zsoldért fogad katonákat, kik mindig gyakorolják a fegyverforgatást.

Ezt a serget aztán elnevezte »fekete sereg«-nek és vezéreül kinevezte Magyar Balázst, a legvitézebb lovagok egyikét.

A fekete seregben voltak lovasok és gyalogok, mind beosztva századokba. A lovasok karddal és lándzsával voltak fölfegyverezve, a gyalogok puskával, karddal s bárdal. Pánczélts is viseltek, de nem igen nehezett, hogy gyorsan tudjanak mozogni.

A fekete sereg csakhamar

nagy hirre jutott s a hol megjelent, ott rémület lepte meg az ellenséget; akár mily nagy számmal jött az ellenség hada a fekete sereg szétverte s Mátyás király, fényes győzelmeket aratott a törökök és németek fölött, meghódított több szom-

KÖZÉPKORI MAGYAR LOVAG.

szédos tartományt és hire messze elterjedt Európában.

Mátyás király halála után nem sokára a fekete sereg is feloszlott s ennek a törökök örültek leginkább, mert ezután nem volt ki szembezálljon velök, betörték az országba, nagy pusztítást vittek végbe és egy nagy részét hazánknak el is foglalták, úgy hogy csak 150 esztendővel később sikerült őket ismét kiűzni.

MANDULA - F A.

(Képpel a 269. lapon.)

MOST érett meg a mandula,
Rázz d Laci, szedjed Gyula!

Hál' Istennek bőven hül a,
Törjed Pista, egyed Gyura!

Hajlik a fa az áldástul,
A kedves gyümölcs alá hül,
De a mértéken ne rázd tul:
— Kidől a fa mandolástul!

NARVAL-HALÁSZAT.

(Képekkel a 253. lapon.)

AMÉRHETETLEN tenger vizében sok esodálatos állat lakik; található ott apró rovarkákat és óriási czápákat, rák- és kagyló-féléket, de legfőképp természetesen halakat, mert a tenger vize kiválóan a halak birodalma. Van is ott hal annyi és oly sokféle, hogy szerét-számát sem tudhatni; a legsajátságosabbak közé tartozik pedig a narval, melyet mai rajzunk ábrázol.

A narval a legnagyobb halak egyike, hossza két-három öl, teste fölül szürke, alól fehér és pöttyös. De nem nagysága teszi oly rendkívülivé, hanem az, hogy orra hegyéből hosszú, éles és rendkívül erős, egyenes szarv nő ki, mely hatalmas fegyvereül szolgál, úgy hogy még a sok-

kal nagyobb és erősebb ezethalat is megmeri támadni, mert éles szarvával halálos döféseket ejt rajta. Az embereket is megtámadja s a buvárok, kik a viz mélyén dolgoznak, sokszor kemény csatákat vívnak e veszedelmes hal ellen.

A narvalt nem könnyű elfogni, mert igen gyors uszó. De a halászok mégis kifognak rajta. Meglesik, mikor a viz felszínén a napon sütkérezik s ekkor közélbe lopóznak. A halász szigonyt visz magával, melyhez roppant hosszú kötél van erősítve; a szigonyt bedöfi a halba s ez gyorsan menekül, lebukik a viz alá, testében a szigonnyal; de a szigonyhoz erősített kötél másik vége a csónakhoz van kötve s a hal egyszerre azt veszi észre, hogy nehéz terhet kell maga után vonszolnia. Mélyebbre a viz alá most már nem merülhet, tehát csak messzire akar uszni; ámde testében a szigony ekként mindig nagyobb sebet fur. A hal rángatózik, hánykódik s a csónak a halászszal együtt gyakran egészen viz alá kerül; de a csónak úgy van készítve, hogy nem merülhet el. A narval végre elfárad s laukadtan uszik a viz felszínén; ekkor a halász előveszi az evezőt s a kötélnél fogva a csónak után kihuzza a halat a partra.

BETŰREJTVÉNY.

Z

P

Kis értesítő.

A »KIS LAP« legközelebbi számában fog megjelenni a Forgó bácsi postája.

P A L I B O S Z U J A.

— Beszélyke. —

UDOM már, mit csináljunk! kiáltá Berczi vagy tiz pajtása felé. Azt fogom mondani az öreg tanítónak, hogy kis hugomnak ma születése napját ünnepeljük, szüléim egy kis mulatságot rendeznek s ezért kéretik, mentsen föl engemet ma délután az iskolától. Rólatok pedig azt fogom mondani, hogy meg vagytok hiva hozzánk s akkor titeket is bizonyosan elbocsát. Jó lesz?

— Nagyon jó! kiálták többen. Így aztán kedvünkre megnézhetjük a komédiát.

— Meg bizony. Tehát hadd láttam, kiket jelentsek be a tanítónak, mint vendégeimet? Józsi, Lajos, Imre, Miska, Pali...

— Én nem tartok veletek, engemet ne számíts magatok közé, szólt hirtelen Pali, egy szelid képű, csinos fiucska.

— Micsoda? Nem jössz velünk? És ugyan miért! kérde Berczi meglepetve.

— Furcsa kérdés! Mert hasztalan időtöltés kedvéért nem akarom az iskolát elmulasztani s nem akarom hazugsággal megcsalni a tanítót.

— Ejnye no, de nagyon erényes szent lettél! Nem volna kedved elárulni tervünket a tanítónak? szólt Berczi dühösen.

— Nem árulak el, ti lássátok, mit tesztek, — de nem tartok veletek.

A dolog pedig abból állott, hogy a városkába, hol kis barátaink laktak, költő-tánczos komédiások jöttek s a város szélén ütötték föl sátorfájukat. Természetes, hogy az iskolás fiúk is roppantul szerették volna látni a komédiát, de szerencsétlenségükre az előadások olyan időre estek, hogy éppen

akkor iskolában kellett ülni. Várni kellett volna tehát vasárnapig, — de ez Berczinek és türelmetlen pajtásainak nagyon messze volt s ezért határozták el, hogy egy hétköznapon valami ürügy alatt elmaradnak az iskolából. Roppantul csodálkoztak, hogy Pali nem tart velök s gunyolták is derekasan. Pali távozni készült, mert nagy erőfeszítésébe került, hogy boszuságát legyőzze.

— Hagyjátok, hadd menjen, szólt az egyik fiu. Jobb is ha nincs köztünk, nem rontja mulatságunkat.

— Igazad van. Ki nemálhatom azilyen gyávákat; szólt Berczi megvető hangon.

— Ki meri azt mondani, hogy én gyáva vagyok? kiáltá Pali hevesen. Igenis, hazudni nem tudok, — de különben nem félek egyiktől sem közületek. Ha tetszik birkózzunk. Ha ilyen nagy vitéz vagy, Berczi, hát mérkőzzünk meg.

Berczi gunyos nevetésre fakadt.

— Én birkózzam veled, te kis finom kisasszony? Hiszen félkezemmel feldöntlek, hahaha!

A többi fiúk mindnyájan kacagtak, mert Berczi valóban egy fél fejvel nagyobb volt Palinál s erősebbnek is látszott. De Pali mégis bizott magában, tudván, hogy az ügyesség gyakran legyőzi a durva erőt. Ezért nem is akarta nyugodtan eltűrni Berczi és pajtásai gúnyolódását, — azonban éppen ekkor még egy fiu érkezett hozzájuk, Pali legjobb barátja, Károly, ki miután megtudta a történeteket, karon fogta Palit és így szólt:

— Soh'se veszekedjél velök, Pali! Hadd tegyenek tetszésök szerint, ne törődjünk velök.

Karontogva elvezette Palit, kinek bizony nem csekély erőfeszítésébe került, hogy vissza ne forduljon és meg ne támadja Berczit, mert ez folyton csufolódva kiáltozott utána. Végre mégis elváltak.

Bercziéknek sikerült a fortélyuk. A tanító, ki különben is igen jószívű öreg ur volt, nem hitte, hogy Berezi oly vakmerő hazugsággal merjen előállni, a minőt valósággal előadott. Berczi szülei kedvéért megadta az engedélyt a fiuknak, hogy délután elmaradhassanak az iskolából, azon föltétellel, hogy másnap annál jobban tudják leczkéiket. Ha sejtette volna, hová készülnek a fiuk!

Pali és Károly nem gondoltak többé pajtásaik csinjével, délután pontosan megjelentek az iskolában, elvégezték föladványaikat s este felé, mindennel készen levén, jókedvűen mentek ők is egy kis sétára.

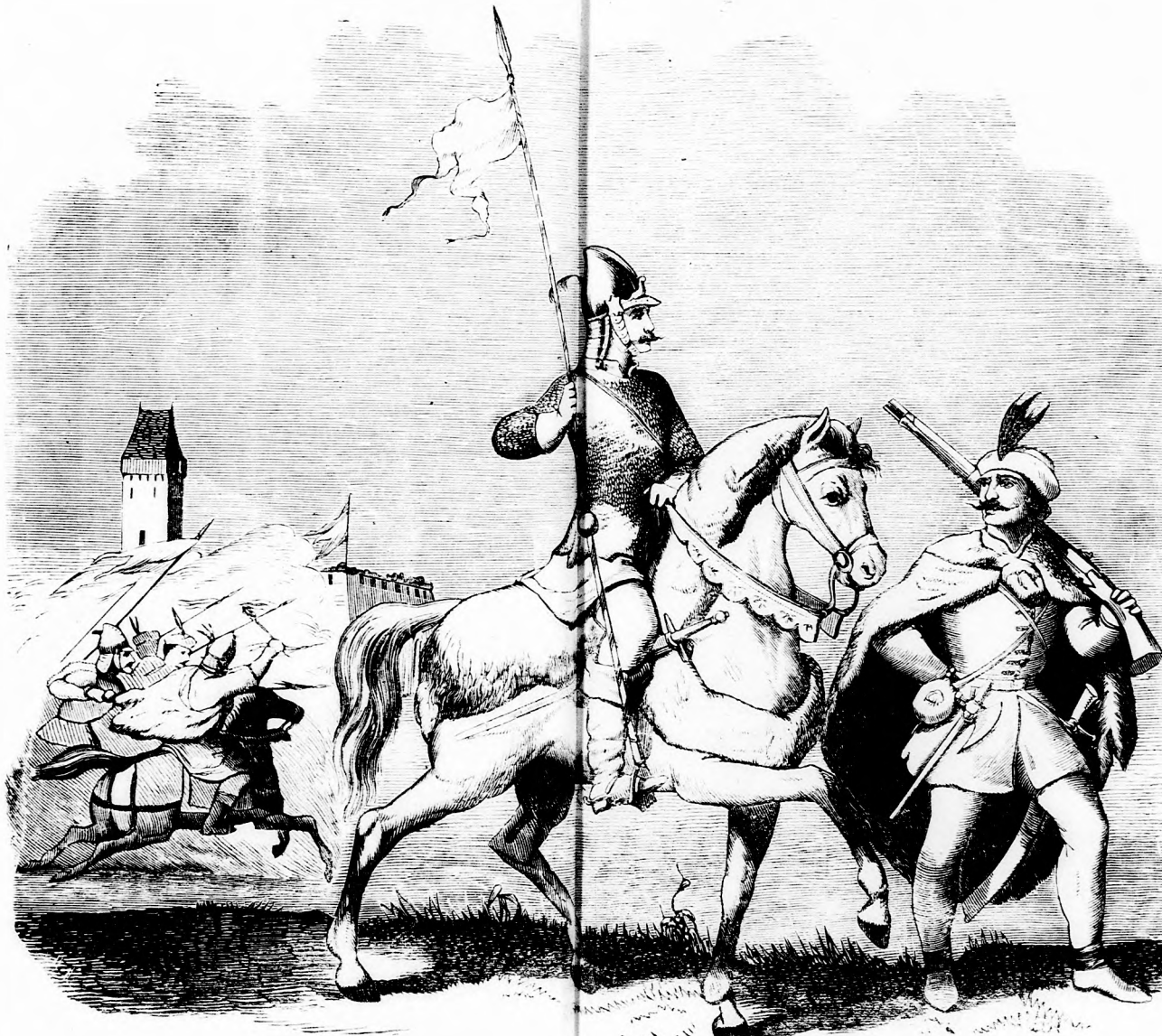
A városhoz közel, amint a patak mentén sétálgattak, hirtelen nagy lárma, kiáltozás lepte meg őket. Előre siettek s a patak partján megpillantották pajtásaikat — Berczit és barátait.

— Ott valami baj van! szólta Pali. Mindnyájan a vízre mutatnak és kiabálnak.

— Talán beleesett valamelyikök s nem tud uszni, fuldoklik!

— Siessünk oda, nézzük meg.

Amint közelebb értek, látták, hogy ott csakugyan történik valami, de baj nem lehet, mert a fiuk mindnyájan kacagnak

MÁTYÁS KIRÁLY KATONÁI. (Lásd a 261. lapon.)

és igen jó kedvűek. Nem is volt ott semmi baj; Berezi és pajtásai ellenkezőleg nagyon jól mulattak egy szegény kis kutyá-

val, még pedig úgy, hogy a kis kutyát messze bedobták a vízbe s nem engedték kimászni a partra, hanem hosszú botokkal visszaverték és lenyomták a víz alá. A szegény kis állat fájdalmasan vonított és kétségbeesetten erőlködött, hogy kimeneküljön, de a szívtelen fiuk mindig visszaüzték.

Pali nemes haragra lobbant, midőn látta, hogy a szegény kis állatot annyira kinozzák. Odaugrott és hevesen mondá:

— Mit csináltok fiuk? Hogy tudjátok úgy kinozni ezt a kis kutyát.

— Mi közöd hozzá? felelt Berezi röhögve. Uszni tanítjuk.

— De hiszen látjátok, hogy még egészen fiatal állat, nem tud uszni s ha tudna is, megdermed, ha oly sokáig tartjátok a hideg vízben. Eresszétek szabadon.

— Oh persze! Majd a te kedvedért abbahagyjuk mulatságunkat!

Pali azonban nem engedett s már megint kevésbe mult, hogy hajba nem kapott Berczivel. De Berezi most nem ért rá, mert hiszen különben a kis kutya kimenekült volna a patakból. Épen kimászott már a szegény állat a partra s Pali meg akarta ragadni, hogy megmentse; de Berezi fűgőbb volt, megragadta a kutyaécskát s ismét bedobta a patak közepébe. A gyöngye kis állat most már végkép kimerültnek látszott.

többé nem is próbált uszni, — a víz magával sodorta.

Berezi ekkor kacagva fordult Palihoz és így szólt:

— Kedves barátom, most már nem bánom, — legyen a tied a döglött kutya! Hahaha!

S nagy hahotával és gunyolódva távozott s vele többi pajtásai. Palinak nagy kedve lett volna utánok iramodni, mert az már mégis türhetlennek tetszett előtte, hogy őt mindig csufolják, gunyolják, épen mert jót akar; jó fiu volt ugyan, de a boszuság Berezi ellen megragadta szívét. Jó barátja, Károly azonban szerencsére most is idején közbeszólt:

— Pali te! Hátha az a kis kutya még él? Talán csak elgyöngült a sok kinlódásban, de még talán meg lehet menteni.

— Igazad van! Kisértsük meg, talán megmentjük.

A víz ezalatt már jó messzire sodorta a kis kutyát, mely koronként már el-elmerült. A két fiu azonban csakhamar utolérte a parton s Pali habozás nélkül bement a vízbe, mely derekáig ért. Megragadta a kis kutyát s nagy örömmel kiáltá:

— Még él, még él! Szegény kutyácska!

Lefektette a pázsitra s a kis állat eleinte ijedten nézett a két fiura, mert alkalmasint azt hitte, hogy ezek is az ő kinzói közül valók. De mikor látta, hogy ezek szeliden szólítgatják, hálásan pillantott feléjük s Palinak kezeit nyalogatta.

De már most mit csinálunk ezzel a szegény állattal? Csupa víz, át van fázva, ha itt hagyjuk, meghal, szólt Károly.

— Oh, nem hagyom itt, felelt Pali. Hazaviszem s ha majd megtudom kié, visszaadom gazdájának. Magamnak is sietnem kell haza, mert egészen nedves a ruhám . . . kedves mamám talán haragudni fog.

A mama bizony esodálkozott is, mikor Palit csupa lucskosan, ölében egy siralmasan elázott kis kutyával látta hazatérni. De midőn Pali elbeszélte, mi történt, a jó mama csöppet sem látszott haragudni, hanem így szólt:

— Csak valami bajod ne legyen, kedves fiam. Menj szobádba és válts mindjárt száraz ruhát. Ezt a kutyácskát pedig vigyük a konyhába, Boris majd gondját viseli. Jól tetted, hogy megmentetted a szegény kis állatot.

Pali gyorsan átöltözött és sietett a konyhába, hogy lássa, mily állapotban van az ő védenceze. A kis kutya vigan szaladgált a konyhában; Boris pokróczba gönyölte és letörölte róla a vizet, aztán adott neki jó meleg tejecskét s a kis állat csakhamar egészen magához tért.

Később Pali apja hazaérkezvén, miután meghallotta a történeteket, megnézte a kutyácskát és így szólt:

— Hohó! Hiszen ez gyönyörű állat lesz! Tiszta újfújlandi fajta. Ezek a legszebb és legokosabb kutyák! Örülni fog a gazdája, ha visszakapja.

De hiába várták, hogy valaki jőjjön a kutyáért; hiába kérdezősködtek, a kis kutya gazdája nem jelentkezett, ott maradt hát végképen Paliéknál s elnevezték Vidornak, mert igen jókedvű, szelid állatka volt.

És Vidor napról-napra szebben fejlődött, valóban gyönyörű új fundlandi kutya volt, tanulékony, engedelmes, a mellett pedig bátor és erős is. Palihoz különösen ragaszkodott s ha a fiu, leczkéi végeztével sétálni ment, Vidor mindig elkísérte.

Berczit eleinte roppantul bosszantotta, hogy abból a szegény kis állatból, melyet ő akkor a patakban annyira kinezott s végre már holtnak gondolt, Pali oly szép kutyát nevelt föl. De csakhamar módját találta, hogy Palit bosszanthassa. Elnevezte az új-fundlandit »döglött kutyá«-nak s valahányszor találkozott Palival, mindig ezzel esufondároskodott. Így a két fiu közt mindinkább nőtt az ellenségeskedés.

Majd egy esztendő mult s a következő nyáron ismét gyakran kísétáltak a fiuk a patakhoz, a melyben a forró napokon kellemes fürdés esett.

Egy napon Pali, hű kutyájától kísérve, szintén a patakhoz sétált s ott találta Berczit és pajtásait. De a különben nem igen mély patak most egész nagy folyó volt, — fönt a hegyek közt erős esőzés volt, a patak megáradt és piszkos zavaros vize, épen nem csábitott a fürdésre.

Pali, odalépvén a fiukhoz, így szólt:

— Mit csináltok, fiuk? Ugy látom, ma nem lehet fürödni, nagyon zavaros a víz.

Berczi, ki ezt meghallotta, gunyosan felelé:

— Zavaros bizony az olyan félénk kisasszonynak, mint te vagy. Mond inkább, hogy félsz most bemenni a vízbe, mert küssé megáradt.

— Attól nem félek, mert jó uszó vagyok, azt tudhatod, szólt Pali nyugodtan.

De ilyen piszkos vízben paszkolni nem mulatság.

— Soh' se magyarázgasd, tudom én, milyen vitéz vagy. Csak akkor mersz bemenni a vízbe, mikor legföljebb térdig ér, mint tavaly, midőn kihoztad a vízből a döglött kutyát. Hahaha!

És Berczi, levetvén ruháit, beugrott a vízbe s visszakialtott:

— Ha van bátorságod, ám jőjj utánam.

Palinak azonban egy csöpp kedve sem volt ilyen fürdőre s a többi fiukkal a partról nézte, mint uszkál Berczi. Ez pedig, hogy bátorságát mutassa, beuszott a folyó közepére, hol leggyorsabban ragadott a víz. Itt azonban csak egy-két percig birta magát tartani, — aztán elhagyta ereje s fuldokolni kezdett, kétségbeesetten kiáltván:

— Segítség, segítség!

A fiuk a parton rémülten bámultak egymásra, — egyiknek sem volt bátorsága a megáradt folyóba ugrani Berczi segítségére. De míg ezek csak kiáltoztak, Pali már levetette ruháit, beugrott a vízbe s oda kialtott kutyájának:

— Vidor, utánam!

A kutya rögtön követte kis gazdáját s mindketten nagy erőfeszítéssel uszva, nemsokára elérték Berczit, ki már el-elmerült s jóformán elvesztette eszméletét. Pali jól számított, mikor maga után hívta kutyáját. Ő maga nem lett volna elég erős, hogy Berczivel megterhelve kiuszszék a partra; de a hatalmas kutya, fogai közé véve Berczit ruhájánál fogva, nagyot segített s néhány perc mulva szerencsésen kint voltak a parton.

Berzi, mikor visszanyerte eszméletét, szegyenkezve látta, hogy életét az a fiu mentette meg, kit ő folyvást csufolt s az a hű állat segítette, melyet ő meg akart ölni. Nehány perczig földre sütötte szeméit, de aztán győzött jobb indulata, oda-

A PAPAGÁJOK OTTHON. (Lásd a 269. lapon.)

lépett Palihoz, kezét nyújtott neki, bocsánatot kért tőle s ez időtől fogva Berzi volt legjobb barátja Palinak és hű kutyájának.

Pali pedig érezte, hogy ez a legnemesebb boszu: barátjává tenni az ellenséget.

A PAPAGÁJOK OTTHON.

(Képpel a 268. lapon.)

MINDENEKELŐTT azt kérditek persze, hol vannak a papagájok otthon? Látjuk őket sokfelé szép kalitkákban, vagy lánczocskára kötve. De itt ők bizony nem érzik magukat otthon, hanem foglyok, kiket messzire elszakítottak hazájuktól. — mert a papagájok hazája a meleg éghajlatu országokban Afrikában, Amerikában

van, hol az erdőkben vadon élnek. Száz meg százféle, szebbnél szebb tollazatu papagáj röpdös ott a fákon s rikoltó kiabálásuk messzire elhallatszik.

Az ottani vadászok, ha elevenen akarnak elfogni a papagájokat, kimennek az erdőbe s kikémelelik, melyik fán ülnek e madarak csapatosan. Az ilyen fa alatt a vadász tüzet rak s a tűzbe bizonyos növényeket dob, melyekből igen bódító füst száll föl. A fa ágain ülő papagájok elszé-

MANDULA-FA. (Lásd a 272. lapon.)

dülnek s leesnek a fa alá, úgy hogy a vadász kényelmesen összeszedi őket; mire fölocsudnak a kábultságból, már fogva vannak és megkötözve. Szoktak tompa nyilakkal is lövöldözni reájok; az ilyen nyíl nagyon megüti, de nem öli meg, a papagáj leesik a földre s így a vadász hatalmába kerül.

Azonban nem csak ily szelid módon vadásznak a papagájokra, hanem üldözik őket keményen is, mert a papagáj sok kárt okoz a vetésekben, gyümölcsösökben;

egész seregestől meglepi a szántóföldet, a kerteket és tömérdeket fölfal, úgy, hogy a gazdák mint kártékony madarat pusztítják. Szegényebb emberek azért is vadásznak a papagájra, hogy husát meg-egyék; de husa kemény s nem igen finom sült válik belőle.

A szabadban a papagáj igen vig életet él. Mindig nagy társaság él együtt s ha valahol két három papagájt látni a fán, biztosan lehet arra számítani, hogy közel van egy egész sereg. Együtt szállonga-

nak egyik fáról a másikra vagy valamely közeli tóba, patakba, hol nagy lármával fürödnek. Uszni nem tudnak, csak a part közelében pacsolnak a vízben. Járásuk is lassu, nehézkes, de ez nem nagy baj, mert mindig fönt a fákon tanyáznak.

A papagáj azon kevés madarak közé tartozik, melyeket meg lehet tanítani beszélni. Persze, nem annyira, hogy mindent beszéljen, hanem csak néhány szót vagy mondatot tanul meg s aztán mindig ezt ismételteti. Vannak igen tanulékony papagájok, melyek egész mondatokat tudnak s ha a szobában sokszor hallanak valamely szót, tanítás nélkül is utána mondják. Ezért és szép tollazatáért tartják nálunk is sok helyen, ámbár különben éles, rikoltó hangja kellemetlen.

A kis korában elfogott papagáj egészen megszelidül s meg sem kísérli a szökést. A budapesti állatkertben láthatni gyönyörű papagájokat, melyek szabadon sétálgatnak a pázsiton s este, mikor kalitkába kell menniök, minden ellenkezés nélkül engedik magukat megfogatni felügyelőjük által.

Azonban a legszelidebb papagáj is koronkint nagyon mérges és haragos; ha megpillant valakit, akit nem szeret, szörnyű rikácsolást visz végbe s ha ellenségét meg nem haraphatja, saját tollait tépi dühében.

Nevezetessége a papagájnak az is, hogy igen hosszú életű; volt már példa, hogy száz esztendeig is élél, még pedig fogságban, kalitkában.

A M I R I S K Á N K.

(Képpel ezútlapon.)

RISKÁNKAT szeretem én,
A mi riskánk derék tehén!
Böven tejel, jeles fajta,
Van is részünk vajba, sajtba.

Ha a kondás túlköl reggel,
A Mariskánk gyorsan felkel,
S hogy a riska jól eressze:
Korpás krumplit vet elejbe.

A csordás mind közelebb jön,
Régi nőtát fú a túlkön:
»Gazdasszonyok, hé eselédek,
A tehenet eresszétek!«

Le is oldja a Mariska,
Kis kapun lép ki a riska;
És hogy kiér az utcára,
Akad számos társaságra.

Ott a tehén-ismerősek
Nyájasan feléje bögnék.
S mintha kérnének szíves hangon:
»No, hogy aludt, szomszédasszony?«

A riskánk estig van oda,
Ekkor megtér a faluba,
S a kis kapu előtt megáll —
Csodálatos hogy rátalál!

Ni a tőgye hogyan duzzad!
Mariska, a sajtárt hozzad.
Hamar, hamar, huzd a esücskét,
Hadd eressze a tejecskét!

KÉPARULÓ TÓT.

(Képpel a 272. lapon.)

§ OK nép tolong, harang szól a faluban,
Kedves ünnep járja benne, bucsu van.

Sátor alatt, ponyván, parton, szegleten,
Áll a vásár. A sok vevő megjelen.

Képeit a vándorló tót kirakta,
Vén falon szép rendjében kiakgatta.
Kinálgatja a jól festett szenteket,
A királyt, királynét, Deák Ferenczet.

Bőviben van minden szentnek, jelesnek,
Reményli, hogy estelig mind elkelnék.
Szüksége is van, hogy a képe elkeljen,
Mert másképen öt árvát hogy neveljen?

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XI. köt. 14-ik szá-
mában közölt számrejtvény megfejtése:

„Egér. Nyár. Agár. Szegénység. Szárnyas
egér.“

Helyesen fejtették meg: Mayer
Ede, Zahorszky Margit és Irén, Günsberger Béla,
Singer Adél, Entresz Etelka, Balassovich Alice,
Ilka és Laci, Buday Emma, Völlák Janka és
Adél, ifj. gr. Zichy János, Schiffer Imre, Ránkl
Mimi, Nehrebeczky Helena, Szuhányi Géza, Kin-
tzig Anna és Dániel, Obermayer Örszike és Mik-
lós, Báró Paula, Majláth Gusztáv, Posztoczky
Jolán, Pollatsek Sámuel, Kreskay Pirooska, Ru-
precht Juliska és Erzsike, Buday Sándor, Zoltán
Jolanda, Nyíry Izabella és Gyula, Czorda
Mariska, Katona Lina és Lajos.

A »KIS LAP« XI. köt. 14-ik szá-
mában közölt tréfás föladványok meg-
fejtése!

I. Egy kutya ugat többet, mert a tulparton
levő két kutyát ugatja.

Helyesen fejtették meg: Nyíry
Izabella és Gyula, Potoczky Berta és Béla, Zoltán

Jolanda, Ruprecht Juliska és Erzsike, Posztoczky
Jolán, Majláth Gusztáv, Kintzig Anna és Dániel,
Nehrebeczky Helena, Czorda Mariska, Lukrits
Mariska, Balás Iván, Novelly Ilonka, Völlák
Janka és Adél, Fischl Viktor, Kesik Ödön, Singer
Adél, Günsberger Béla, Zahorszky Margit és
Irén, Fein Lajos és Számi, Temmer Lajos, Lá-
zár Etelka.

II. Az egyik fiu neve „Kiki“ volt.

Helyesen fejtették meg: Temmer
Lajos, Zahorszky Margit és Irén, Fein Lajos és
Számi, Balassovich Alice, Ilka és Laci, Fischl
Viktor, Novelly Ilonka, Balás Iván, Günsberg
Amalia, Bideskuthy Eliz, Posztoczky Jolán,
Kreskay Pirooska, Zoltán Jolanda, Nyíry Gyula
és Izabella, Szuhányi Géza, Lázár Etelka.

III. A Duna, mert a Fekete-erdőben ered s
a Fekete-tengerbe ömlik.

Helyesen fejtették meg: Zoltán
Jolanda, Nyíry Gyula és Izabella, Ruprecht Ju-
liska és Erzsike, Obermayer Örszike és Miklós,
Czorda Mariska, Nehrebeczky Helena, Lukrits
Mariska, Völlák Janka és Adél, Buday Emma,
Singer Adél, Lázár Etelka.

*

A »KIS LAP« XI. köt. 15-ik szá-
mában közölt tréfás számtani föladvány
megfejtése:

Ha a 8. számjegyet középen függélyes vo-
nallal két felé osztjuk, támad két zérus,
azaz semmi.

Helyesen fejtették meg: Völlák
Janka és Adél, Nyíry Izabella és Gyula, Fischl
Viktor, Balassovich Alice, Ilka és Laci, Schiffer
Imre, Szabó Károly, Jaszenovics Lajos, Sücs
Fraenkel Mariska, Vilma és József, Kintzig
Anna és Dániel, Molecz Károly, Veress Lenka,
Vajda Mártha, Báró Paula, Nécsey Pista, Fried-
mán Gizella és Róza, Majláth Gusztáv, Pollatsek
Sámuel, Günsberger Béla, Entresz Etelka, Nagy
János, Brázovay Vilma és Schmidt Mari, Kohn
Hani és Ferencz, Koller Ilonka, Somssich Jóska,
Singer Adél, Günsberger Amalia, Wellisch László,
Katona Lina és Lajos, Szuhányi Géza.

KÉPÁRULÓ TÓT. (Lásd a 271. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.